

VALSTYBINĖS KALBOS INSPEKCIJOS INSPEKTAVIMO SKYRIAUS NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinės kalbos inspekcijos Inspektavimo skyriaus nuostatai reglamentuoja Valstybinės kalbos inspekcijos (toliau – Inspekcijos) Inspektavimo skyriaus uždavinius, funkcijas, teises ir veiklos organizavimą.

2. Valstybinės kalbos inspekcijos Inspektavimo skyrius yra struktūrinis Inspekcijos padalinys.

3. Inspektavimo skyrius savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymu, Lietuvos Respublikos Valstybinės kalbos inspekcijos įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimais, kitais norminiais teisės aktais, Inspekcijos viršininko įsakymais, Inspekcijos nuostatais bei šiais nuostatais.

4. Skyriaus valstybės tarnautojų kompetenciją, pareigas, teises ir atsakomybę nustato jų pareigybių aprašymai.

5. Skyriaus darbuotojų nurodymai jų kompetencijos klausimais privalomi visoms valstybės ir savivaldybių institucijoms, visoms Lietuvos Respublikoje veikiančioms įstaigoms, įmonėms ir organizacijoms, visiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

II SKYRIUS INSPEKTAVIMO SKYRIAUS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

5. Inspektavimo skyriaus uždavinys – kontroliuoti, kaip valstybės ir savivaldybių institucijose, visose Lietuvos Respublikoje veikiančiose įstaigose, įmonėse ir organizacijose laikomasi Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų, kitų norminių teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo reikalavimus.

6. Inspektavimo skyrius, įgyvendindamas jam nustatytus uždavinius:

6.1. tikrina, kaip vykdomas Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymas, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimai, kiti norminiai teisės aktai, nustatantys valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo reikalavimus;

6.2. pagal savo įgaliojimus nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų skundus ir prašymus;

6.3. imasi priemonių, kad būtų išvengta Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo pažeidimų;

6.4. organizuoja ir koordinuoja tikrinimus, kaip laikomasi skyriaus pareigūnų nurodymų;

6.5. konsultuoja valstybės ir savivaldybių institucijų, kitų įstaigų kalbos tvarkytojus ir teikia jiems metodinę pagalbą;

6.6. pagal kompetenciją rengia valstybinės kalbos vartojimą ir taisyklingumą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų projektus;

6.7. kaupia, tvarko, sistemina ir saugo duomenis apie valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolę;

6.8. vykdo kalbos vartojimo pažeidimų prevenciją;

6.9. bendradarbiauja su žiniasklaida, informuoja visuomenę apie savo veiklą;

6.10. pagal kompetenciją atstovauja Inspekcijai teismuose;

- 6.11. formuoja ir kaupia bylas savo kompetencijos klausimais;
- 6.12. atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas, vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kultūros ministro bei Inspekcijos viršininko pavedimus.
- 6.13. bendradarbiauja ir keičiasi informacija su valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis.

III SKYRIUS INSPEKTAVIMO SKYRIAUS TEISĖS

7. Inspektavimo skyriaus, įgyvendindamas jam pavestus uždavinius, turi teisę:
- 7.1. tikrinti, ar Lietuvos Respublikoje veikiančios institucijos, įstaigos, įmonės ir organizacijos raštvedybą, apskaitos, atskaitomybės, finansinius ir techninius dokumentus tvarko valstybine kalba; ar šiuose dokumentuose laikomasi teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos taisyklingumo reikalavimus;
- 7.2. tikrinti, ar Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos, įmonės ir organizacijos tarp savęs susirašinėja valstybine kalba;
- 7.3. tikrinti, ar valstybės ir savivaldybių institucijų, Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų vadovai, tarnautojai ir pareigūnai, iš jų policijos ir teisėsaugos tarnybų, ryšių, transporto, sveikatos ir socialinės apsaugos, prekybos ir kitų gyventojų aptarnavimo įstaigų vadovai, tarnautojai ir pareigūnai, moka valstybinę kalbą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas kalbos mokėjimo kategorijas;
- 7.4. tikrinti, ar valstybės ir savivaldybių institucijų, Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų, iš jų policijos ir teisėsaugos tarnybų, ryšių, transporto, sveikatos ir socialinės apsaugos, prekybos ir kitų gyventojų aptarnavimo įstaigų vadovai užtikrina gyventojų aptarnavimą valstybine kalba;
- 7.5. kreiptis į policiją, kai skyriaus pareigūnams trukdoma atlikti tarnybines pareigas;
- 7.6. tikrinti, ar Lietuvos Respublikos fizinių ir juridinių asmenų sandoriai sudaryti valstybine kalba;
- 7.7. tikrinti, ar oficialūs valstybės ir savivaldybių institucijų, Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų renginiai (sesijos, suvažiavimai, susirinkimai, posėdžiai, pasitarimai ir kt.) vyksta valstybine kalba (išskyrus įstatymų nustatytus atvejus), ar verčiama į valstybinę kalbą, jeigu kalbėtojas vartoja kitą kalbą;
- 7.8. tikrinti, ar Lietuvoje viešai demonstruojamos audiovizualinės programos, kino filmai verčiami į valstybinę kalbą arba rodomi su lietuviškais subtitrais (išskyrus įstatymų nustatytus atvejus);
- 7.9. tikrinti, ar Lietuvos visuomenės informavimo priemonės (spauda, televizija, radijas ir kt.), knygų ir kitų leidinių leidėjai laikosi taisyklingos lietuvių kalbos normų;
- 7.10. tikrinti, ar taisyklinga Lietuvos Respublikos teisės aktų kalba;
- 7.11. tikrinti, kaip laikomasi valstybinės kalbos taisyklingumo reikalavimų reklamoje;
- 7.12. tikrinti, ar viešojoje kalboje vartojamos oficialios, sunormintos Lietuvos vietovardžių lytys; ar vietovardžius perrašant tautinių mažumų kalbų rašmenimis neiškraipomos autentiškos jų lytys;
- 7.13. tikrinti, ar Lietuvos Respublikoje veikiančių įmonių, įstaigų ir organizacijų pavadinimai daromi pagal lietuvių kalbos normas ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos patvirtintas taisykles;
- 7.14. tikrinti, ar viešieji užrašai yra valstybine kalba; ar jie taisyklingi, ar valstybinė kalba vartojama Lietuvos Respublikos įstaigų, įmonių ir organizacijų antspauduose, spauduose, dokumentų blankuose, iškabose, tarnybinių patalpų ir kituose užrašuose, Lietuvos gaminių ir paslaugų pavadinimuose, aprašuose;
- 7.15. tikrinti, ar vidurinės bendrojo lavinimo mokyklos garantuoja galimybę išmokti valstybinę kalbą valstybės nustatyta tvarka;

7.16. gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, visų Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų duomenis ir dokumentus, kurių reikia Inspekcijos funkcijoms atlikti;

7.17. reikalauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, visų Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų paaiškinimų dėl Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, kitų norminių teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimą ir jos taisyklingumą, pažeidimų, taip pat dėl teisėtų Inspekcijos nurodymų nevykdymo;

7.18. reikalauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, visų Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų, kad būtų pašalinti Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, kitų norminių teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimą ir jos taisyklingumą, pažeidimai;

7.19. teikti valstybės ir savivaldybių institucijoms, visoms Lietuvos Respublikoje veikiančioms įstaigoms, įmonėms ir organizacijoms privalomus nurodymus valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo klausimais;

7.20. įstatymų nustatytais atvejais surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus;

7.21. nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir taikyti administracines nuobaudas;

7.22. teikti siūlymus Valstybinei lietuvių kalbos komisijai ir Lietuvos Respublikos Seimo komitetams dėl norminių teisės aktų valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo klausimais tobulinimo;

7.23. dalyvauti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir jos pakomisių posėdžiuose, naudotis Valstybinės lietuvių kalbos komisijos duomenų bazėmis;

7.24. palaikyti ryšius ir keistis informacija su Valstybine lietuvių kalbos komisija, Lietuvių kalbos institutu, kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis, visomis Lietuvos Respublikoje veikiančiomis įstaigomis, įmonėmis ir organizacijomis, kitų valstybių analogiškais tarnybomis;

7.25. sudaryti komisijas (darbo grupes) valstybinės kalbos priežiūros problemoms nagrinėti ir teisės aktų projektams rengti; dalyvauti kitų institucijų sudarytų tokių komisijų (darbo grupių) veikloje;

7.26. turėti ir kitų norminiuose teisės aktuose nustatytų teisių.

IV SKYRIUS INSPEKTAVIMO SKYRIAUS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

8. Inspektavimo skyriaus nuostatus tvirtina Inspekcijos viršininkas.

9. Inspektavimo skyriaus darbuotojai yra tiesiogiai pavaldūs ir už savo veiklą atsiskaito Inspektavimo skyriaus vedėjui-vyriausiajam inspektoriui.

10. Darbuotojai teikia Inspektavimo skyriaus vedėjui-vyriausiajam inspektoriui siūlymus skyriaus kompetencijos klausimais.

11. Inspektavimo skyriaus darbuotojai vykdo teisės aktų ir pareigybės aprašymuose nustatytas funkcijas.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Inspektavimo skyrius likviduojamas, reorganizuojamas ir pertvarkomas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
